

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Előfizetési díj: Egész évre 12 frt., félévre 6 frt., negyedévre 3 frt.
Előfizetések és hirdetések díjak helyben és vidékről a szerkesztőséghez küldendő be.
Helyben előfizethető: a szerkesztőség, a kiadó-hivatalnál, Demjén L., Keresztesy P. kereskedéseiben.
Egyes szám ára 5 kr. o. é.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: belső-tordautca szögletén, Csapó S. kereskedésével szemben, 1-ső emelet, feljárás a kaputól jobbra.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 6 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.
Hirdetések felvételnek: Helyben: a szerkesztőség, a kiadó-hivatalban, Demjén László, Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22. sz.), Rudolf Mosse officiel. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstätte 2), Posten: Haasenstein és Vogler Uriutca 13. Lang et Schwarz, Fördutca 1. Süddeutsche Annoncen-Expedition Stuttgart.
Nyiltár sora 20 kr.

Előfizetés

„Kolozsvári Közlöny“-re.

Megjelen naponként egész nagy iven.

Előfizetési árak: egész évre 12 ft o. é.
Félévre 6 frt. o. é. Évnegyede 3 „ „ „
Az előfizetések egyenesen a szerkesztőséghez küldendő be.

A „Kolozsv. Közlöny“ szerkesztősége.

A képviselőház jul. 2-án tartá az elnapoltatás előtt utolsó ülését. Az elnapoltatás kir. leirattal történik, mely a ház üléseinek ismét megkezdését november 8-ra tüzi ki. A nyilvános ülés előtt zárt tanácskozmány tartatott. Ennek tárgyai a következők voltak: A min. elnök előterjesztő a jövő őszi ülészak programját, a melyet a nyilvános ülésben ismételt. E programhoz többben hozzászóltak, s Ghyczy Kálmán a bankügy fölvetését is sürgette, mire Kerkápoly miniszter azt felelte, hogy a nyilvános ülésben, több interpellációra adandó válaszában, az ügyről majd részletesebben fog nyilatkozni. Irányi a vallás szabad gyakorlatáról szóló javaslatot sürgette, mire Trefort kijelenté, hogy e javaslat kész. E tárgyakon kívül a zárt ülés a napidíjak kérdésével foglalkozott, s abban állapodott meg, hogy a napi díjak felemeléséről szóló törvényjavaslat tárgyalása elhalasztatik.

A nyilvános ülésben, mely 11 órakor vette kezdetét, Kerkápoly felelt a bankügyben hozzá intézett több interpellációra. A többi között kijelenté, hogy a nemz. bank igazgatóság holnapi ülésében veszi tárgyalás alá a magyar segély-bizottmányok fölterjesztéseit s alapos remény van, hogy minden jogosult igény kielégítettik. Kerkápoly után Szilávy min. elnök szolt s előterjesztő az őszi ülészakban benyújtandó javaslatok sorozatát.

E sorozat a kormány élénk tevékenységéről tesz tanúságot. Első sorban lennének elintézendők a budget fedezeti része, a keleti vasutügy, a horvátügy, a választási törvényjavaslat, a főrendiház rendezése, az igazságügyminiszter előterjesztése stb. A ház helyeslőleg vette tudomásul a min. elnök ur előterjesztését.

Erdélyi orvoslandó bajok.

I.

A szász atyafiak — úgy látszik — nemcsak a megyesi 12. pontot, egy — bár külön-szórt — de mégis egységes Szászországot akarnak Magyarország erdélyi részeiben létesíteni, hanem nyelvüket, vagyis inkább a német nyelvet igyekeznek nemcsak saját vidékükben, és körükben, hanem országárszánk külön törvényhatóságával is megkedveltetni és mintegy a népre erőszakolni.

Eljött az ideje, hogy a kormány közönyösége megszűnjék, s egyik nemzetiségre úgy, mint a másikra a törvény szava és szigorja alkalmaztassék, szerkesztő ur engedelmével e fontos kérdést kissé szellőztetjük.

Az 1868-beli 44-ik t. cz. 4-ik §-a azt rendeli: „A törvényhatóságok — egymásközi irataikban akár az állam nyelvét, akár pedig azon nyelvek egyikét használhatják, a mely azon törvényhatóság által, melyhez az irat intéztetik, a II-ik szakasz szerint, jegyzőkönyvei vitelére elfogadtatott.“

A hatodik §. pedig rendeli: „A törvényhatósági tisztviselők saját törvényhatóságaik területén a községekkel, gyülekezetekkel, egyesületekkel, intézetekkel és magánosokkal való hivatalos érintkezéseikben a lehetőség ezek nyelvét használják.“

A tizenötödik §. rendeli: „A felsőbb egyházi testületek és hatóságok önmaguk alapítják meg a tanácskozás, a jegyzőkönyv, az ügyvitel és egyházközségekkel való érintkezés nyelvét. Ha ez nem az állam hivatalos nyelve volna, az állami felügyelet szempontjából, a jegyzőkönyvek egyszersmind az állam hivatalos nyelvén is hiteles fordításban felterjesztendők.“

„Ha különböző egyházak s egyházi felsőbb hatóságok érintkeznek egymással, vagy az állam hivatalos nyelvét, vagy azon egyháznak nyelvét használják, a melylyel érintkeznek.“

Nagyon kényes és komoly kérdést fogtunk fel a fennebbiekben, tesszük pedig azért, mert igazságosak vagyunk, az állam egyöntetűségét, hatalmát, erejét benn úgy, mint kifelé öregbiteni, érvényesíteni kívánjuk, s egyes bureaucraták szeszélyeinek, a birodalom fenállását aláásó tendenciáinak, a mennyire a penna, e hatalom megengedi — ellen kívánunk állani.

Néhány megvilágító példát hozunk fel.

Az 1868 44. t. cz. idézett §-a határozottan rendeli, hogy a törvényhatóságok egymásközi irataikban, akár az állam nyelvét, akár pedig azon nyelvek egyikét használhatják, a mely azon törvényhatóság által, melyhez az irat intézve van, jegyzőkönyvi nyelvül használtatik. Tudomásunk szerint több királyföldi szék központi hivatala, Alsóféher s más törvényhatóságokhoz is átirataikban bizonyosan a német nyelvet használják; tudunk szerint, a Királyföldön kívüli törvényhatóságok egyikének is a német nyelv nem jegyzőkönyvi hivatalos nyelve, annál kevésbé van pedig valamelyiknél az állam hivatalos nyelve, a magyar kiküszöbölve. Ez az első szabályellenesség és az állam méltóságával össze nem férő eljárás!

A törvényhatósági tisztviselők saját törvényhatóságaik területén, a községekkel, intézetekkel, egyesületekkel és magánosokkal való hivatalos érintkezéseikben a lehetőség ezek nyelvét használják.

A brassói tekintetes tanács, melynek minden tagja tud magyarul, tehát a lehetőség hatalmában van, úgy maga, mint alsóbb rendű hivatalnokai a Brassó város és vidékében élő, a szász polgártársakkal egyenjogúsított 25,000 lelket bizonyára meghaladó magyar nép 11 községével és azok előjáróságaival szemben, mindamellett, hogy ezen községekre nyomott talán két szász jegyzőn kívül, egyike is a népnek szászul vagy németül nem tud, mégis, különösen 1865 után, a német nyelvet használják, rendeleteikben, értesítéseikben, válaszaikban és mindennemű határozataikban, a mit tanusítunk a tkts. brassai tanácsnak 1865 236 számú, Bácsfalu községéhez, 1872-1074, 10,831, 10,276, 1223 1873-beli 998, 1240, 1307, 2002, 2916, 2917, 2918 és 1725 tanácsi számok alatt Pürkerecz községéhez intélt német szövegű értesítéseikkel; az érdekelte községekhez 1872. május 10-ki 532. tanácsi sz. alatti, a vadászati törvényt foganatosító hirdetéssel, a vidéki inspector Brennenberg Ferencz urnak 1872-beli november 19-ki 418 és 1873-beli 171 számú a pürkereci előjárósághoz himlőoltás és katonai ügyekben tett németnyelvű intézkedései, ugyszintén a brassai árvi széknek Schnell Károly ur által aláírt, idei 560 sz. alatti Muskat Paraszki pürkereci lakos nagykorúvá nyilvánítása iránti rendelvénye — Decret. — De a brassai tkts. tanács mint bíróság is, mert ilyes ügyekben is

közigazgatásilag illetékes, sok esetben a hozzá intézett magyar beadványokra német határozatot és választ ad ki, a mit tanusítanak a tisztelt tanácsnak 1870 november 12-ki 10,738, 1872 július 3-ki, 5876 sz. alatti határozatai. Sőt a miniszteri magyar fogalmu határozatokat és intézkedéseket német fogalmazásu és tartalmu hátrirati végzésekkal juttatja a felek tudomására, a mit tanusítanak a tkts. tanácsnak 1871 július 19-ki 6060, 1872 július 3-ki 5684 és 1872 augusztus 2-ki 6737 tanácsi sz. alatt kiadott és a magyar kir. belügyminiszteriumnak 1871 15,608, 1872 18018 és 21,703 számok alatt kijött, miniszteri határozatokat közlő hátrirati értesítései, rendelvényei.

Ennél még aprólékosabb dolog is vitetik keresztül szász atyánkfiai által a germanisatio érdekében.

Zajzonban, a tisztán magyar ásványos fürdővel bíró faluban a „lobogó“ melletti kut elneveztetett „Ludwigs-Quellenek“; a lobogótól befelé jöve, a faluban egy vastartalmu ivóforrás elneveztetett „Franzens-Quelle“-nek; a sétatéri elején a harmadik jodtartalmu ivóforrás kupalaku fedélzetének belső részén ezen felirat olvasható: Glücklich durch Jahrhunderterte fiesse heiliger Born! und spende Gesundheit dem Menschengeschlechte. Ennek a neve „Ferdinands-Quelle.“ Az ivókut mellett van a fedett sétány, ezt elneveztek „Wandelbahn“-nak; a sétatér feletti hegy „Schwarzenberg“; a sétatéren lefelé menve a ligetbe, mely sétatér elneveztetett „Park“-nak, ebben a melegfürdőt „Warme Bäder“, s ezzel szemben a váró terem „Warthalle“, a melegfürdőtől balra lévő asztalokkal és padokkal rakott kerek helyet „Fabriczius Ruhé“-nak, ezzel szembe egy kissébb hely „Freundschafts Platz“. Ezen kekrekségtől a hegyoldalon lévő sétaut, a mutató táblán lévő felirat szerint „Wandelsteg“ — a hegy tetejét pedig, melynek oldalában egy sétahely van, s ennek valószínűsége „Szakadat“ vala, a szászok elneveztek „Aussichtsberg“-nek, az oláhok pedig nevezik „Masse muskanuluj“, mivel 1849-ben a muszkák itt ütven táborn, innen tartottak vadászatot a hazatérő honvédekre.

A sétatérrel átellenben lévő hideg fürdőt elneveztek „Wellenbad“-nak, a vendéglőt pedig „Zur Concordia“-nak. Gyönyörű szó, melylyel ellenkezőt cselekszenek a jámbor atyafiak.

Jegyezze meg a tisztelt olvasó jól, hogy a nevezett fürdői helyek mind a szabad magyar község tulajdonai valának, s ma már nem csupán az azokhoz való tulajdonosi jog változik, hanem még régi ősvük is kiirtatik. Pedig azt hisszük ösmeretes dolog a tisztelt olvasó előtt, hogy Brassó városnak és vidékének összes lakossága 83,090 kikből ágostai hitvallásu van összesen 39,336 lélek. Azonban ha ezekből kivesszük a 11 magyar falu egészen ág. hitvallásu lakosságát, nagy bizonyossággal 15 ezeret meghaladólag, továbbá a Brassóvárosbeli szinte 2000 ág. hitvallásu magyart meg 2068 helvéthitű, 156 unitáriust, 61 örményt és a 8539 rom. kath. lakosságból 4000-et, kijön egy oly összeg, mely nem szász, hanem magyar többség mellett tanuskodik s következőleg magyar érdekeket képvisel, — 23,285 lélekkel, és marad e szerint szám 16051, kikhez hozzáadva a lehető német rom. kath. 4539 és 272 zsidó lelket: lesz összesen szász érdeku 20,767.

A tisztelt olvasó láthatja ezen hozzávetőleges összehasonlításból, hogy a mi szász testvéreink sem az 1222-beli szivességet nem

akarják viszonzni, annál kevésbé törekednek a törvényt tisztelni és köteleességeiket teljesíteni. x.

A bécsi világkiállításról.

(Az adriai tenger kiállítására.)

Június 28.

Az osztrák kereskedelmi tengerészeti pavillónjának jobb felében két fülkében oly gazdag gyűjteményt tartalmazza „tengerünknek“, mikép egyáltalán nem vonakodunk annak e büszke czímet adni. Mert valójában, mindabból taláunk itt mutatványra, mi a tenger fenekén nő, sőt még az őket elfedő sós hullámokat magokat is csak e növények teszik azokká a mik — a tenger valódi vizévé; mert a sós víz még távolról sem érdemli meg a tenger viz nevét.

Kezdjük el szemlénket a jobb oldali bemenetnél, ehelyt találjuk az adriai tengernek ama hydrographiai térképeit, mik hadi tengerészetünk által a múlt évben készítették el. Azok, kiknek még eddig nem volt alkalmuk ily térképeket szemlélhetni, eleinte egészen el vannak álmétködvé azon, hogy itt fordított viszony uralkodik: míg mi szárazföldi patkányok hozzá vagyunk szokva, hogy iskolai térképeinken a terra firmát valamennyi hegyeivel, tavaival és folyóival, városaival és vasutaital a legnagyobb részletességben szemlélhetjük, aivalatt a tenger alig egy pár egyenközü vonallal van jelezve s némileg a tengerpartok szegélyezéseknél szerepel csak, vagy ha épen erősen ki akarják tüntetni, hamvas kékek füstik: addig a tengerész vice versa csak annyiban törődik a szárazfölddel, a mennyiben a tengeri útjának irányadójaul szolgál, megelégszik mindenütt keskeny tengerpart-vidék jelzésével s egész figyelmét a tengerterületre fordítja, a tenger alapja változatos mélységére, a hajókázási vonalokra, a tenger-áramlatokra, a fővénypadokra és sziklacúcsokra. Ellenben a mi kedves szárazföldünkkel, kivált annak beljebb fekvő részleteivel úgy bának el, mint mi ezt a tengerpartok tenni szoktuk: a mi szárazföldi térképekhez szokott szemünk eleintén tengernek nézik, mert tökéletesen üresen van hagyva, vagy a térképek czímeinek foglalják azt el.

De mindezek daczára a javithatatlan szárazföldi ember bámulni fogja a rendkívül értékes munkát, a melynek valódi értékét különben egyedül tengeren tudja tökéletesen megítélni. A falak mögötti asztalokon két mintázatot látunk, melyek a juranóisa capo d'istriai s o t e r m e l é s i helyeket állítják élénkbe. A tengeri viz szilárd alkreszek, melyek a naponi elpárologtatás által nyertek 14 üvegben vannak kiállítva, s ezek mindyája a megfelelő felirattal ellátva. Tudvalevőleg az adriai tenger keleti partja sótermelésre igen alkalmas, minthogy az Adria emé része a beleszakadó folyamok csekély számánál fogva, a föld legsóduosabbjai közé tartozik.

Mosdaskor és fürdőkör használtatni szokott szivacsoknak egy tengeri kláris kőpözdőseknek faj gazdag gyűjteménye következik erre, ép oly módon van áttekinthetőleg a tenger viránya képviselve.

De igen meglepetheti azt, ki tengerparton nem élt a különböző állati kagylósok hihetetlen mennyisége; a tengeri rákok számos kísérőtükkkel, melynek a zacskós rákok, tengerparti ollólan rákok, evező rákok és tengeri pókok stb. Katonatisztek, kik hosszas ideig voltak Velenczében vagy Dalmátzia valamelyik magános tengerparti erődében helyőrségben s ott alkalmuk volt természetrajzi tanulmányokat tenni örömmel intenek reá a „jobb-
ra tarts“ nevet kapott pajtasukra: ez egy rákhoz hasonló állat két ollóval, melyek hossza egymástól elüt; előre haladálában a különös állat egy-
uttal oldalvást tart, a honnan kapta különös nevét.

Osztrigáknak örvendő inyenozek, kedvtelős-
sel fogják kedvenceiket ily szoros együttlétben egy halmazban szemlélni, egyetlen egy falapon; több középnagyságu ércdarab teljesen el van fődve általuk, teljesen lehetetlen volna egyetlen szabad helyecsét találni valami vendég számára. Feltűnt nekünk, hogy a novigrádi (északi dalmátiai) osztrigák nincsenek képviselve, melyek pedig a legjobb osztriga fajok közé tartoznak, habár az üzleti számítás még nem vette őket párfogása alá. Az erre következő gyűjtemény (a trieszti múzeumból véve) tengeri halakból, halász eszközökből stb. külön czikkben ismertetendjük.

Minő természetűek azok a cath. alapok?

Jelentése az 1869/72-ki magyar országgyűlési képviselőház bizottságának a vallásalapról.

Megvilágítva **Bacsák Imre** által.

VI.

Ama 26 pontu alapítványok, melyek a 8-dik lapon az 53. sz. alatti okmány szerint „magánosok által tett alapítványoknak” nevezetnek, a 11. lapon mint a vallásalap törzsvagyonát jelenleg képezők, öt ágra osztatnak; és már itt ezen öt ág közül csak az első ismertetik el „magánalapítványoknak”. Minő irányatos, de annál következetlenebb és az 53. sz. alatti okmány elleni hülsen ferdítés. Az öt ág következő: a) 9. l. a magánosok által tett alapítványok; b) az ugynevezett comissariatibus alap; c) a József császár által eltörölt szerzetes rendek összes ingó és ingatlan javai, és ezeknek földterhermentesítési kötvényei; d) azon 3 millió frtyai alapítvány, melyet a főpapok földterhermentesítési kötvényekben 1857-ben tettek; e) a megüresült egyházi javadalmak intercalaris jövedelmei a concordatum következtében. A vallásalapról ezen öt ágából, ki van hagyva a tizenhat ezer forint, mely tulajdonképp államalapítvány volna: ennek kamata a kincstár által, hová az már előbb jutott a 10. lap szerint már 1868 óta nem fizetelik, és a vallásalapról tökéletesen kivált, úgy, hogy a vallásalap most tisztán magánosok alapítványai-ból és egyházi vagyonból képződik. Ezt pedig csak egyházi jellegűnek, nem pedig államnak lehetne józanul, igazságosan és becsületesen bélyegezni. Azonban mit tesz a t. bizottság? Kimondja: hogy „addig nem lehet a vallásalap jogi természetéről véleményt mondani, míg az egyházi javaknak jogi természetét általában vizsgálata alá nem vettük”. p. 11. De miért ne lehetne? Hiszen ha a vallásalapról eredete, rendeltetése irányadó a jogi természet meghatározásában, mint ezt a tisztelt bizottság maga a 3. lapon állítja, ha „a vallásalap rendeltetése a ministeriumnak a vezérökormányok 54. szám alatti jegyzékében foglalt nyilatkozata szerint a katolikus vallás ügyeinek előmozdítása”, p. 8., ha továbbá „a vallásnak alkatrészei” az 53. sz. alatti okmány szerint „magánosok által tett alapítványoknak” nevezetnek, p. 8., de leginkább, ha maga a tisztelt albizottság elismeri, p. 17. hogy „az 1791. 26. 12. §. szerint a csupán magánalapítványokból alkotott katolikus alapokat csakugyan a katolikusokra kell fordítani: fundationes catholicorum in catholicos convertantur”, ez által már világosan maga az albizottság constatálta a vallásalapról „kath. egyházi jogi természetét”, mi szükség tehát a többi püspöki, káptalani, prépostsági, apátsági, plébániai, szerzetesrendi egyházaknak jogi természetétől azt függővé tenni? — Hiszen ezen utóbbiak lehetnek egészen más eredetűek, valamint közvetlen rendeltetésük is csakugyan más, minnek tehát ezeket más vizsgálat alá vonni? Ez tehát nem egyéb, mint egy valóban szántszándékos, hamis rókaugrás, mely már most kézzelfogható erőszakkal elárulja, miszerint a tisztelt albizottságnak foga nemcsak a vallásalapról, hanem egyházi javaknak egész tömegére fáj; és így a vallásalap kérdésével két, sőt minden egyházvagyoni legyet agyon kívánna csapni, mert ha a tisztelt albizottságnak ezen véleménye elfogadatik, akkor felesleges a két többi albizottság, felesleges minden egyéb vitakozás az egyházi javak felett. Azonban ám legyen.

De valamint a vallásalap, úgy „az egyházi javak jogi természetének megvizsgálásánál ismét a főkérdés, csupán historikai, mert habár mint a 11. lapon ürgyeltetik, „az egyháznak és a beneficia-tusnak nincs is tulajdonjog adva”, ha a javadalmak csak alapítványi és nem adományozási, donationalis levelek alapján adtak is az egyháznak, csak mindig előfordul a kérdés, ki által adtak? Adattak-e az állam által? Mert ha elismernék is az államnak az egyházi javak feletti rendelkezési, sőt a körülmények változával — elvételi jogát, csak azokra nézve ismerhetnők el, miket az állam adott. Ennek megvizsgálása és felvilágosítása tehát annál elsőbb és fő-főszarkkérdés volna, minthogy maga a t. albizottság a 11. és 13. lapon nyilván kimondja, „hogy az állam” — csak az általa — az állam általa — „az egyházi javadalmakhoz csatolt javakról rendelkezhetik”. Már pedig a t. albizottságnak egész eddigi fejtegetése csak oda megy ki, hogy „az állam az egyházi javak felett rendelkezett: az eltörölt rendektől elvette, a vallásalapba betette az egyházi vagyont, de a kérdés mindig fennmarad, vajjon ezen javak eredetileg, mint a t. albizottság állítja — „az ország fejedelmei által az ország köztárgyából adtak-e?” p. 17. — Ugy de ezen kérdést a t. albizottság nem képes a „Jelentésben” felidézett miniszteri okmányoknak az országos levéltárból felbuvárolt egész halmozásból megfejteni, csak az illető egyházi testületek tudnak leginkább saját levéltáraikból felderíteni. Azonban, mit tesz a t. albizottság? Ezen lényegesen történelmi kérdés egészen mellőzi, az egyházi javak jogi természetéről véleményt mond s az egyházi javadalmakat nem kérdezi, hollott (Lipót — 1701. ápril 1. kelt diplomája szerint, és az „evictio” az egyháziakat — a clerust illeti: „clerus — quarundam evictionum onera in

se levare debeat” (Lásd: a „Jelentés” 20. lap) — de a t. albizottság ezt nem tekintve, — a vallásalapra vonatkozó okmányokból a püspökségek s a egyéb testületek alapítványaira is ítéletet mond, a miniszteri kezelés alatti alapítványi iratokat az országos levéltárból szorgalmasan kiveszi, de a püspökségek, káptalanok, s a többi testületek levéltára, és az ezekben nyugvó alapítványi oklevelek előtt erőszakosan szemet huny, és így a t. albizottság czélszerűnek tartja a pogány Ithemis módjára bekötött szemmel az igazság részrehajlatlan (?) pallosát az egyház feje fölött villogtatni inkább, mintsem a híres francia pénzügyér, Necker szerint elismerni: „Il faut, que la justice soit clairvoyante, et toujours bienveillante” — „az igazságnak tisztánlátónak és mindig jóakarónak kell lennie.” Ugyauazért:

Noha a t. albizottság különféle szemfényvesztő — „tulajdonjog tiszteletét” szinlő kanyarulatokat tevén, meg is akarja különböztetni „a községségi egyházjavakat”, — azután „a magánosok által” — „a vallászakadás előtt, és után tett alapítványokat”, — „az állami javakból tett alapítványok fennállhatóságának zsinormértékét abban állapítván meg: „amaddig czéljaiknak (t. i. az állam nézetei szerint) megfelelnek, és míg azok az állam érdekeinek szempontjából megszüntetendőknek nem találhatók”, világos, hogy az egész egyházi vagyon biztonságára nem az örök természeti tulajdonjog alapjára állítatik, hanem cynicus, — atheus kormány és parlamenti többség pénzsomjas és éhes szeszélyére bizatik. Ez a t. albizottságnak nagyfontoskodó diplomatia-historico-critical operatuma!

Azonban midőn ezen munkálat hosszú vajudás, — a farkas és bárány közt — forgolódo dialógizálás után „az egyházi javak tulajdonát, és azok feletti rendelkezési jogot” az államnak tulajdonítja, lehetetlen, hogy az érvelések erőllenségét, sőt botrányos semmisségét fel ne ismerjük.

Legujabb táviratok.

Bécs, jul. 2. A württembergi királyné Vera nagyhercegné ideérkezett és a pályaudvaron a császár és császárné, a flugk és méltóságok által fogadtatott.

Belgrád, jul. 2. A „Vidovdan” szerencsét kíván Horváthországnak a kiegyezéshez, mely ez utóbbi számára a termékeny tevékenység arját fogja megnyitni. A czikk további folyamában kifejlik, miképp a Kelet felszabadítására szükség van egy erős Magyarországra s egy azzal kibékült Horvátországra.

Konstanczinápoly, július 2. A Persia és Törökország közt kitört egyenlenség nagybödök. Háborútól való félelem nyitvánul, azonban ok nélkül mert a háborút kívánók pártja a külföldi képviselők által le fog szavaztatni.

Beirut, július 1. Törökország biztosa és a francia konzul közt a bethlehem-i vallási vita folytán egyenlenség támadt, minek folytán a török biztos visszahivatott és helyébe Kiamil pasa küldetett.

London, jul. 2. A zanzibári zultánnal kötött szerződés ide érkezett. A szerződésben a zultán ígérelet tesz, hogy a rabslolgaságot megfogja szüntetni, és hogy meglátogatja Angliát.

A nonconformisták és radikálisok pártjának gyűlése elhatározta, hogy a jövő választásoknál Gladstone ellen mindenütt saját jelöltjeit fogja fölléptetni.

Berlin, jul. 2. A „Prov. Corr.” a német császárné bécsi fogadtatásáról mondja: A fogadtatás tanuskodik azon valóban szívelyes viszonylatokról, melyek a két uralkodó ház között fennállanak, és azon becsről, mely ezeknek mindkét részről tulajdonítatik. A német császár Augustus végén Bécsbe fog menni. Bismark herceggel késő őszig birtokain marad.

Havannah, jul. 2. A federáltak proklamációját tették közzé, melyben felhívják a lakosságot, hogy hagyjon fel a polgárháborúval és ismerje el a spanyol köztársaságot.

Kolozsvár képviselőtestületének közgyűlése jul. 2-án.

(A. F.) Mts. Fülöp Sámuel főispán ur a gyűlést megnyitván, a jegyzőkönyv megjegyzés nélkül hitetesítették.

Hajós János Kolozsvár egyik országgyűlési követé táviratot intéz a képviselőtestülethez, melyben tudatja, hogy a katonai korodára vonatkozólag az 1874. évi haszonbér megzavartatott és emellett a miniszter 1873 évre póthitelre utasított. A képviselőtestület közönlő felirat küldését határozza el Hajóshoz és abban az 1873-ki póthitel gyors eszközölésére utolag felkéri.

A városnak 1873-ra elkészített költségvetési előmunkálatát terjeszti be a szakbizottság, és az 1872-ki zárszámadást is bemutatja. A képviselőtestületnek érdemleges megvitatása helyett azt határozta, hogy mind a zárszámadás, mind a költségvetés külön-külön 200 példányban nyomassék ki.

Egy pénztári jelentés a tanácsosi tisztviselők nyugdíjalapja jelenlegi állásáról 38256 frt értékű államkötvény és 27 frt 24 kr. készpénzt mutat fel, mely a nemrég tennálló alap szép növekedését constatálja.

A képviselőtestület Kristó Lajos özvegyének szakbizottsági véleményre, a néhai buzgó szolgálatából kiindulva „mortuaria angaria” czimen, annak volt 656 frt 26 kr. évi fizetéséből egy negyedet szavaz meg végkielégítésül. Szentcs Marton városi pénztárnoknak pedig egészsége fenntartása tekintetéből a kérelmezett 4 heti szabadságidőt megadja, utasítva a tanácsot ez idő alatt gondoskodni helyettesítéséről.

Olvasztatik a felküldött virilisek névsorát leküldő belügyminiszteri leirat, melyben a névsor megerősítése eszközöltetnék, dr. Fischer és mások által felküldött kisebbségi véleményből kiindulva, a képviselőtestület felhívja, hogy 3 nap alatt adjon felvilágosítást: vajjon az igazoló bizottság törvényesen járt-e el működésében s a hazai törvény 24-ik §-a értelmében azoknak számítottá kétszeresen adóit, kik a jog élvezésére személyesen jelentették be ohajukat vagy nem? A képviselőtestület erre egy nehéz kérdés merült fel, hogy a képviselőtestület betérjessze-e az igazoló bizottság a kellő felvilágosítást, vagy önmaga terjessze fel a ministeriumhoz.

Többen a képviselőtestület jogi hatáskörét vélik csorbítottani előbbi esetben, mert a képviselőtestület van hivatva arra, hogy ügyeiben a felterjesztéseket megtegye.

Tekintve azt, hogy az igazoló bizottság munkálatai annak idejében betérjesszettek a képviselőtestület elé, hol az eljárás törvényszerű voltá eléggé ki van mutatva, sokan oda nyilatkoznak, hogy a felvilágosítást az igazoló bizottság betérjesszés nélkül is megteheti. A vita mind hevesebb kezdte lenni, végre egy tisztázódik az egész ügy, hogy a bizottság utasítatik a felvilágosítás elkészítésére s annak pár nap alatt a képviselőtestület való betérjesszésére; szombatra ennek tárgyalása véget gyűlés egybehívása határozatlik.

A polgári iskolászek átiratban fejti ki, hogy mint tervezve volt a Redout hátsó részének kiépítése iskola helyiségeknek teljesen czélszerűtlen mind szűk volta, mind a közel s kivált a Redout elő részének zajos szomszédsága által. Szakbizottság ebből kiindulva jelenti, hogy az oskolának a jelen helyiség 3 évre Korbuly Bogdántól évi 900 forint mellett kibérelhető. A képviselőtestület a szerződés megkötésével a tanácsot megbizva, ez levén most az egyedüli mód az iskola helyiségére vonatkozólag.

Ülés vége 6 órakor.

A székely pályadíj-alapról XXIV-ik közlemény.*

Háromszék érdemes alispánja Forró Ferencz ur június 24-kén kelt nagybecsű levele mellé zárva beküldött hozzám a székely pályadíj-alapra 564 frtot és 82 kr. mint a főkirálybíró jó példaadás után általa és tisztviselőtársai által gyűjtött összeget azon szerény nyilatkozattal, hogy az nem sok ugyan, de lendít valamit az ügyen; az eredeti gyűjtőívet megtartva, hiteles másolatot küldött velem, nyugta helyett azt az egyet kérve, hogy mivel ezen összeg igazán csaknem fillérenként gyűlt össze, mit Háromszék fia és leányai, a legszegényebeket sem véve ki, ugyszintén különféle testületei hazafini tiszta jóindulatból erejükhöz mérten adtak, az adakozók nevét — még pedig kivétel nélkül apraját nagyját — a maga rendén, a hírlapokban közönlém.

Közölöm a legnagyobb lelki örömmel, mint társát a gróf Mikó és érsek Haynald ő nagyméltóságuk nagybecsű adományának, még pedig mint a másokat, ezt is külön, egészen önállólag, s Háromszék buzgó hazaszeretetének e fényes bizonyására hazai műveltségünk minden igaz barátjának figyelmét felhívom. Sokan adják ezt — az való — de én úgy látom, hogy valamennyi szék adott, a mennyi erejéből töl, s ekkor kötelességének eleget tett. De az olvasó látja itt olyan formáját az adakozásnak, a mi a gyűjtés egész folyamában ma legelőbb jelenik meg előttünk, hogy a kinek isten pénzt nem adott, de mezei terményt igen, avval áldozott a nemzeti oltárra, mit aztán a buzgó ügybarátok elárusítván, pénzzé változtatva adtak be az illető helyre. Ez előttem a székely gyakorlati észjárásnak egy meghatározó bizonyítványa, igaz hazaszeretetének kétségbevonhatatlan jele, mely nemzeti érzés sugallatának tiszteletet érdemlő műve. A szükségben való önszerzésnek ezen egyszerű módja gyűjtési munkásságomnak egyik legszebb momentum. Mutatja ez az igaz hazaszeretet mindenre képes voltát, tényben állítja elének a néperő csodás hatalmát, mutatja, hogyan lesz csöppékből a folyam s kis folyamok összeomlásából a tenger. Közönlöm Háromszék gr. főkirálybírájának, alispánjának és lelkes tisztviselőinek valamint az összes háromszéki székelységnek buzgó ügyszeretét; ők ez áldozat által immár 1000 frton feljül járultak a nemzeti ügyhez s maguknak a pályagyűjtés

*) A Székely Hírlap, Erdély és Nemere tisztelt szerkesztőit tisztelettel kérem e közl. szives átvételére. J. E.

történetéhez oly kitűnő helyet szereztek, minő lesz az ő és dicső elődeik tetteinek emlékezte magában a megirandó Székely Történetben.

Azonban lássuk az adakozók neveit:

Gr. Kálnoky Dénes 10 frt. Forró Ferencz 5 frt. Forró Pál 2 frt. Pethő István 1 frt. Geréb István 1 frt. Bodor Zsigmond 1 frt. Bong Zsigmond 1 frt. Demény Ferencz 1 frt. Simon Samu 1 frt. Jakó László 1 frt. Nagy Pál 1 frt. Bodor Ferencz 1 frt. Pócsa János 1 frt. Hadnagy Károly 1 frt. Deák Albert 1 frt. Zonda Mihály 1 frt. Mórík Lajos 1 frt. ifj. Szörösei István 1 frt. Kőnczei Albert 1 frt. Pünkösti Károly 1 frt. Csiki István 1 frt. Magyari Ferencz 1 frt. Tompa Miklós 1 frt. Szinte László 1 frt. Henter Béla 1 frt. Nyiredi János 1 frt. Finta Ferencz 1 frt. Ince György 1 frt. Fekete Károly 1 frt. Nagy Áron 1 frt. Tana Sámuel 1 frt. Kovács Sándor 1 frt. Solyom Ferencz 1 frt. Bálint József 1 frt. Kónya Sándor 1 frt. Barabás Gergely 1 frt. Lázár László 1 frt. Cseh Demeter 1 frt. Sebestyén Sándor 1 frt. Kovács Dániel 1 frt. Séra Tamás 1 frt. Vida Dániel 2 frt. Matth. Seethal Ferencz 5 frt. Gr. Kálnoky Imre 5 frt.

Kézdiszékifelsőtörzsiszolgabírógyűjtőtő ivén.

Gál Antal r. kath. kántor 50 kr. Kovács Lajos 10 kr. Német József 5 kr. Simon Antal 10 kr. Polyán községe 2 frt. Szabó Antalóé 10 kr. Egy valaki 5 kr. Turóczi Sándor 10 kr. Hamar Bálint 5 kr. Benke Lajos 10 kr. Sándor István 6 kr. Bartos András 5 kr. Valaki 20 kr. Fogarasi Lajos 5 kr. Hankó János 5 kr. Benke Dániel 5 kr. id. Bartus Mihály 2 kr. Mikó János 2 kr. Bartos Ferencz-né 2 kr. Simon István 4 kr. Benke Lőrincz 5 kr. Pál Bálint 4 kr. Antal András 4 kr. Pászka József 5 kr. Hankó Jánosné 4 kr. Bertalan Gábor 10 kr. Eszternek községe 4 frt. Szabó Mihály 1 frt. Szacsvai Károly 40 kr. Kovács Lajos 20 kr. Kurtapatak községe 2 frt. Bélafalva községe 2 frt. B. Apór János 1 frt. Fejér Sámuel 1 frt. Benkő Napoleon 1 frt. Mihály József lelkész 1 frt. Bokor János kántor 30 kr. Imecs Elek 1 frt. Kósa István orvos 1 frt. 50 kr. Mihály Elek 30 kr. Altorja községe 10 frt. Gál István 10 kr. Balog Ignác 10 kr. Bardocz Gáspár 4 kr. Bardocz Sándor 8 kr. Bardocz Gyula 10 kr. Lukács László 10 kr. id. Haralyi János 2 kr. Kis János 4 kr. Pál István 2 kr. Deszka Mihály 6 kr. Puszi János 2 kr. K. Jakabos János 4 kr. Tóth Ferencz 5 kr. Deszke Teresi 2 kr. id. Péter József 10 kr. id. Jakabos János 12 kr. ifj. Péter József 3 kr. Bene János 2 kr. ifj. Pap János 4 kr. Molnár János 4 kr. Vargyasi Mihály 12 kr. Miklós Pál 10 kr. Miklós József 10 kr. Dézsi András 20 kr. Dézsi László 30 kr. Bora István 20 kr. Fábrián Jánosné 4 kr. Molnár József 10 kr. Miklós József György 20 kr. Bodor János 50 kr. ifj. Tamás Antal 10 kr. Tamási József 8 kr. Gönczei Géza 20 kr. Bodor Ist. 20 kr. Tamás Elek 50 kr. Tamás Balázs 8 kr. Barabás Ferencz 4 kr. ifj. Barcsa Lajos 8 kr. Balázs Károly 10 kr. ifj. Tóth Antal 10 kr. Bartha Béla 10 kr. László Sándor 10 kr. Medves Sándor 10 kr. Mátyus I. 15 kr. Kovács Péter 20 kr. Biró Gusztáv 10 kr. Gyergyai Balázs 20 kr. Bertalan András 10 kr. Kelemen András 10 kr. Kelemen Tamás 20 kr. Bertalan György 20 kr. Baxa Tamás 10 kr. Dénes János 10 kr. Hankó József 10 kr. Kovács János 10. Veres Elek 12 kr. Mátyás Péter 10 kr. Zsigmond Gyárfás 10 kr. Dénes György 10 kr. Boros Gyula 10 kr. K. Martonos község 2 frt. Fülöp Mihály 20 kr. Luka Mihály 20 kr. Osváth. László 20 kr. Szász András 20 kr. Boros Lajos 10 kr. Fülöp István 10 kr. Egy székely 20 kr. Farkas Mihály 10 kr. Boros Simon 10 kr. Ifj. Boros György 10 kr. Biszok István 10 kr. Kriszbatian Miklós g. n. e. lelkész 20 kr. Fülöp Sándorné 20 kr. Nagy László 20 kr. Ifj. Luka Mihály 10 kr. Geréb István 1 frt. Bándi István 1 frt. Finna Dávid 1 frt. Balog Salamon 20 kr. Szekrény Imre 20 kr. Ozdola községe 5 frt. Bögözi Gyárfás 10 kr. Tóth Mihály 40 kr. Pap Józsiás 1 frt. Gazda Pál 1 frt. Idősb Zsögön József 20 kr.

(Folyt. következik.)

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, július 4.

— **T. olvasóinkat kérjük, méltóztassanak előfizetéseiket miha narább megújítani, nehogy a lap küldésében fenakadás tröténjék.**

— **A helybeli iparkamara** közlelbi gyűlésén bejelentette, hogy a bécsi világkiállításra felküldendő iparosok részére adakozás s táncz mulatságok után 1440 forint gyűlt egybe, ez a lelkes közönliség nemes részvételének fényes bizonyítéka. Elhatározatott, hogy a bécsi világkiállításra 15 iparost küldenek fel bizonyos időközökben úgy, hogy a küldöttek augusztus végeig mind megjárják. E végből egyes iparos osztályok átiralban felszólítanak saját keblökből a legalkalmasabb egyéneknek e hó 20-ig való kiszemelésére, kik ott szerzendő tapasztalataikat iparunk fejlődésére hasznosítsák. A fennmulatás két hétig terjed, hogy augusztus végéig, a többi kis osztályba osztott s utnak menesztett 15 iparos mindegyike megfordulhason ott. A felküldendő iparosok névsorát annak idejében közönlni fogjuk.

— **A Nagyszamos** a Rózsáigetnek egyik oldalán már évek óta szabálytalan szétfolyása következtében jókora foglalatokat tett. Ennek megakadályozása végett közelebbről erős gátokat fognak építeni, mely által a vizet rendes medrébe szorítják.

— **A vasgálicz szerfölötti megdrágulása** miatt mindenféle panaszok a szegényebb polgárság; a hatóságok egy nagyobb raktárt kellene e czikból nyitni s így a nyereszkeedésnek mintegy ellensúlyt állítani.

— **Figyelmeztetés.** A kolozsvári állami tanítónő képezében a kolera miatt a felvételi vizsgák nem f. évi augusztus 1—3 napján tartatnak miként a pályázati hirdetés szólott; hanem f. évi szeptember 25—27 napjain. A folyamodások a hirdetés szerint f. évi Julius 20-áig beadandók. Kolozsvárt, június 28-án 1873.

Kovácsi Antal
az ig. tan. jegyzője.

— **Műtudományi kongresszus** lesz ez év szeptember havában Bécsben s ezzel kapcsolatban az osztrák muzeumban régi képekből kiállítást rendeznek.

— **Megjelent** és szerkesztőségünkhöz be- küldetett: „A házasság felbonthatlansága“ Visszaemlékezés az 1873 évi jun. 2—6 napján tartott negyedik magyar jogászyülésre. Budapest. Kertész könyvnyomdája 1873.

— **A chinai császár** mint Honkongból maj. 9-ki kelettel írják, april hóban a mantsu sirokhoz utazott áldozni. 1. egy ökröt, 2. 2 juhat 3. 4 korsó bort, 4. tizenyolc tál levest, hust és rizst, 5. aranypapirt. 6. 65 tál gyümölcsöt, 7. tömjént. April 1-én indult el a császár és 8-án már megint Pekingben volt.

476—1873 tan. eln. sz. — Kimutatása a Kolozsvár sz. kir. városban uralgó cholera járvány állásának 1873-ik évi jun. 18-tól kezdve 1873 évi július 3. este 12 óráig.

Helység neve Kolozsvár sz. kir. város	Lakosság száma	A betegség kitérő napja	Ezekből		Jegyzés.
			meg- gyó- gult	meg- halt	
Julius 1. 1873.	26,382	19/6	16	7	86
			88	7	45
			81		
			7		
			81		
			7		
			88		

Medgyesi Tivadár,
h. polgármester.

Biasini gyorsutazási menetrendje
1873 márczius 10-től.

A magyar keleti vasut menetrendjét márczius 10-én megváltoztatván, következő menetrenddel indulnak

Kolozsvár és Felvincz között:
Kolozsvárról Tordára és Felvinczre indul naponként háromszor, reggeli 8, délután 4 és estvéli 7 órakor, a délutáni 4 órai menet Szébet, Segesvárt, Károlyfehérvárt és Aradot köti összes várakozás nélkül, az estvéli 7 órakor induló gyorskocsi a Marosvásárhelyre induló vonathoz csatlakozik várakozás nélkül.

Felvinczről Tordára és Kolozsvárra indul naponként kétszer, éjjeli 1 órakor a Marosvásárhely felől jövő utasokkal, és reggeli 5 és 6 órakor a Nagyszében, Segesvár, Károlyfehérvár és Arad felől jövő utasokkal, ezen 5 és 6 órai indulásra mindég két gyorskocsi fog Felvinczen lenni, úgy, hogy bármennyi utas jönne is a három irányból, a tovább szállításra bizonyosan számíthatassanak.

Kolozsvárról Szamosujvárra és Deésre naponta kétszer, reggeli 8 és délután 3 órakor. Deésről Szamosujvárra és Kolozsvárra naponta kétszer, reggeli 7 és délután 1 órakor.

Arszabály 30 font szabadpodgyázzsal: Kolozsvárról Tordáig vagy vissza 2 ft, tulsuly 2 kr; Kolozsvárról Felvinczig vagy vissza I-ső és közbelső Coupe 4 ft, hátulsó Coupe 3 ft 50 kr, tulsuly 4 kr. Kolozsvárról Szamosujvárig vagy vissza I. és közbelső Coupe 2 ft 40 kr, hátulsó Coupe 1 ft 80 kr, imperial 1 ft 70 kr, tulsuly 3 kr. Kolozsvárról Deészig I. és közbelső Coupe 3 ft 20, hátulsó Coupe 2 ft 70 kr, imperial 2 ft 50 kr, tulsuly 4 kr. A közbeeső kisebb állomások 40 krajczárja-

val mértföldenként számíttatnak, azon megjegyzéssel, hogy a megkezdett mftld egészbe számítatik. Minthogy a t. cz. utazó közönség kényelmére az intézet minden lehető kényelemről gondoskodik, reméli további pártfogásait is megnyerhetni.

Kolozsvárt, márczius 3-án 1873.

Kibédi Biasini Domokos,
gyorsutazási tulajdonos és igazgató.

Nyiltér.

[1—60]

Titkos betegségeket
és
tehetetlenséget
(elgyengült férfierőt)

ugyszinte
hugycsöszűküléseket, magkiömléseket
gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett

Dr. Handler Mór

orvos- és sebész tudor, szülész és szemész.
Rendel naponként: délelőtt 11 órától 1-ig
és délután 3 órától 5-ig.
Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutca 13. szám,
I-ső emelet 14. sz.
Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik.

Felelős szerkesztő **Sándor János.**

Értesítésül azoknak,
kik fogakat szükségelnek.

Több oldalról jött felszólítás folytán van szerencsém tudatni a n. é. közönséggel, hogy működésemet mint **hatóságilag engedélyezett fogművész**, tetemes idő óta megint elkezdém, s hogy szívesen kész vagyok e szakmába vágó műtöteleimmel mindazoknak, kik bizalomteljesen fordulnak hozzám, hasznukra lenni. A fogművészet terén behozott legújabb nagyfontosságú találmányok, úgy nagy előhaladásra mutató találmányok, javítások, úgy eljárási módok által, miket tökéletesen sajátommá tennem sikerült, ma már lehetségessé vált teljes és részletes fogsorokat, zománcból (émaiból) vagy vulkanitból készítve az eddigelő szokásos rugó tollak és csiptetők nélkül, előállítani u. n. légnymás folytán tapadó fogsorok (Luftdruck-Adhaesions-Gebisse). Általában a fogművészet modern műtötelei segélyével, ha azok a kellő szakavatottsággal és ügyességgel vitetnek végbe—a czél: a természetes fogakban szenvedett károknak és hiányoknak pótlása, sokkal nagyobb mérvben és fokban érthetik el, mint ennekelőtte.

A vidéken tartozkodó, fogakat szükségülő egyének, az e czéلبől történő lakó városombani tartozkodásuk alatt előleges értesítés után ohajtásra saját nagyszébeni házában található megelégedésükre szolgáló lakást és ellátást. Azoknak egy teljes fogssorral 1 nap alatt, egyes togakkal pedig 1 egész 2 óra alatt szolgálók.

Nagyszében, 1873 július.

Schwabe Frigyes
fogművész és ékszerész.
Disznódi utca 18 sz.

(867)

1—6

(689) 7—12

Legnagyobb fontosságú

szembetegeknek.

Hosszabb ideig fájván szemeim, elhatározám önnek több oldalról ajánlott White-féle szemvizét használni, s örömemre bizonyíthatom, hogy már másodnapra tetemes javulást éreztem s alig egy üveg használása után teljesen meggyógyultak beteg szemeim. — Hálából adom e nyilvános köszönetet. Ujváros, 25/6 1872.

Lischke Vilmos.

Ezen valódi dr. White-féle szemviz Erhardt Traugottól Gr.-Breitenbachban Thüringenben, nagy világhíre mellett szabadalmazva is van, 1822 óta mint legjobb **nép- és háziszor** — nem gyógyszer — ismeretes és híres, és kapható üvegszámra 1 frtjával. **Kolozsvárt: Binder K.** a „Szentháromsághoz“ címzett gyógyszerterében a belmonostorutcában; továbbá **Kronstädter Józsefnél,** főter. 2. sz. a zálogkölesön-intézetnél és a kül-monostorutcában 134. sz. a.

Demjén László

m. k. egyetemi könyvtárusnál Kolozsvártt megjelent és általa minden könyvkereskedésben kapható:

Kolozsvár története.

Oklevéltárral. (I.) Ős-, ó- és középkor. (513. Kr. e — 1540. Kr. u.)
Egy külön kötet világosító rajzokkal. (36 tábla.)

Irta **Jakab Elek.**

Ára 10 frt.

(328)

E minden tekintetben nagy, epochalis munkát itt hosszasan dicsérgetni és ajánlani feleslegesnek tartom, csak annyit kívánok megjegyezni, hogy Kolozsvár város e munka kiadásával magának maradandó emléket emelt. Siessen tehát e város értelmes t. közönsége, e munkát pártfogása alá venni és terjeszteni, hogy a nagyszorgalmu és szakudós íróa minél több kedvet öntsön e munka folytatására, melynek legérdekesebb része az ujjabkor története lesz. A ki megszerezte magának ezen 3 részből álló első kötetet, az bizonyára érdeklődéssel fogja lapozgatni és benne buvárkodni, s a folytatását minden áron megszerezi magának.

Szekely oklevéltár.

Kiadja a m. történelmi társulat kolozsvári bizottsága,

szerkesztette

Szabó Károly.

I. kötet 1211 — 1519. 1872 Ára 2 forint.

(836) (19—*)

Egy ezer darab magyar kir. vert arany

díjjal annak, ki betudja bizonyítani,
hogy kolozsvári papirkereskedő

KERESZTESY PÁL

mint a görgényi merített papirgyár raktárnoka

bárkinék is, említett papirgyár terményeit valahol vagy valaha

az eredeti gyári árnál magasabb árba árulta

vagy árusitaná jelenleg is.

Ezennel megnyitott a pályázat

1000 darab magy. kir. vert arany elnyerésére.

Ugyanis az eredeti gyári árak a következők:

Fein Concept: F. A. Nr.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	3 fr. 25	3 fr. 85	5 fr. 50	6 fr. 40	7 fr. 50	9 fr.	11 fr.
Rendes Concept: O. A. Nr.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	2 fr. 70	3 fr. 20	4 fr. 50	5 fr. 50	6 fr. 50	8 fr.	10 fr.

r i z m á n k é n t.

673 3—3

A bécsi cs. kir. klinika
egyik első tanárának bizonyítványa.

Dr. Popp J. G.

cs. kir. udvari fogorvos urnak
Bécsben, Stadt, Bognergasse Nr. 2

Anatherin szájvizét

megvizsgáltam s ajánlandónak találam. Bécs.

Oppolzer tanár,

rect. magnif. a cs. kir. klinika tanára Bécsben, szász kir. udvari tanácsos, sat.

A hirlapokban bármely
könyvkereskedés által
hirdetett könyvek, hangjegyek, általában
gyorsan és
azonnal kaphatók.

Demjén László

A legújabb könyvek
az iródlom minden ágából azonnal kaphatók vagy megrendelhetők a
vidékre
is
rögtön elküldtetek

könyv-, mű- hangjegy-kereskedés és zongora tár.
m. k. egyetemi könyvtárus
Kolozsvártt.

(620) 49—*

Zongorák 300 fttől 450 fttig.
Pianinok 350 fttől 450 fttig.
Használt zongorák 80 fttől 180 fttig.

a legolcsóbb áron a minőség szerint, jótállás mellett.

Legújabb hangjegyek.

Ípusári iratok és képes könyvek minden kor számára. Ima- és áhítatsági könyvek, egyzeri orosz-nyelvi szótárak, díszkönyvek, válasszékbe.

GÁMÁN JÁNOS ÖRÖKÖSEI KÖNYVNYOMDÁJA

Kolozsvártt, főtér br. Bánffy-ház, és központi irodája

KERESZTESY PÁL PAPIRÜZLETÉBEN

főtér, Gyulay-ház, felvállal mindennemű

könyvnyomdai munkákat.

Alólírt könyvnyomda tisztelettel tudatja a helybeli és vidéki t. cz. közönséggel, hogy újonnan felszerelt és izletes be-
tükkel ellátott nyomdája azon kellemes helyzetben van, hogy mindennemű **nyomdai megrendelést** u. m.:

könyvek, bármely hazai nyelven, körözvények, rovatos ivenek, árjegyzékek, számlák, falragaszok, név- és meghívójegyek, gyászhirek,
baromútlevelek, vásárcédulák stb. stb. a lehető legjutányosabb árak, gyors és pontos szolgálat mellett.

A LEGÚJABB MINTÁJU NÉVJEGYEK 100 DARABJA **1 frt.**

Felvállal könyvnyomdai munkát is.

HIVATALOS MUNKÁKRA NÉZVE

a nyomda — miután Keresztesy Pál papir-üzletével és ez viszont a nyomdával egyesült — biztosítékot nyújt arra nézve,
hogy a papírok a legelső papir-gyárakból szereztenek be. és azok a **hivatalos munkákhoz valódi gyári áron számíttatnak**,
a **legsükségesebb mintázatokból kész raktárt tart**, a meglevőket postafordultával, a szokatlan formájukat pedig a legrövi-
debb idő alatt elkészíti.

Minden megrendelést kérünk egyenesen a nyomdába küldeni, hol a legnagyobb pontosság biztosított.

96—*

Gámán János örökösei könyvnyomdája.